Bolu. Vilâyet Matbaası

ABANT

BOLU HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

SAYI : 4 Ocak - Şubat 1945 CİLT : 1

İçindekiler

Garcia'ya Mektup . . . . Elbert Hubbard'dan çevrilme

Çocuklarda Ruh Sağlığının önemi . . . . Dr. Mebuse SÜRMELİ

Bolu Hatıraları : Allâme Efendi . . . . Talât ONAY

Atamın Dağlarında (Şiir) . . . . Hayrettin YALÇIN

Ormanda Müşterek Hayat. . . . . Sakıp SÜRMELİ

Ankara'dan Bolu'ya . . . . Murtaza ÖZIŞIK

Bolu'da Çiftçi ve Toprak . . . . Muzaffer ÖNHON

M. Zekâi Konrapa . . . . Halit AKPINAR

Bugünkü şiirde Harp ve Sulh . . . . Melih BAŞAR

Gerede Kayak Kursu . . . . Halit TİMOÇİN

Bolu Halkevi Çalışmaları . . .

Garcia'ya Mektup

Yazı hakkında birkaç söz :

Bu sayımızda sayın okurlarımıza Elbert Hubbard'ın Garcia'ya Mektup isimli 46 sene evvel yani 1899 da yazılmış bir yazısını s nuyoruz.

Gündelik hayatımızda yüzlerce örneğini gördüğümüz, hatta bazan kendi muhasebemizi de yaparken noksanlığını hissettiğimiz kusurlu insan tipinin en aksak tarafını belirten bu makale, muvaffak olmak isteyen herkes tarafından hiç olmazsa haftada bir defa okunması lâzım gelen kıymetli bir yol göstericidir.

İlk olarak Philistine dergisinde yayınlanan bu yazı bütün iş dünyasında büyük ilgiyle karşılanmıştır.

Bütün dünya dillerine çevrilen bu yazı 40 milyon sayıda basılmış bulunuyor. Şimdiye kadar hiç bir eser yazarı hayatında bu kadar geniş ilgiye mazhar olmamış ve bu miktarda bir yazı ve baskı sayısı göstermemiştir.

Nevv-York merkezi demiryolları tarafından bir buçuk milyon sayı olarak basılan bu yazı Rus - Japon savaşı sırasında Ruscaya çevrilerek cepheye giden her Rus erine bir tane verilmişti. Japonlar bu yazıyı Rus esirlerinin üzerinde bularak okumuşlar onun faydalı olduğunu anlayarak Japoncaya tercüme etmişler, Makale Mikado'nun emrile Japon Hükûmetinin her sivil ve asker memuruna verilmiştir.

Bu yazı dilimize de iki defa çevrilmiştir. İlki, İstanbul Şehir Tiyatrosu tarafından çıkarılan dergide yayınlanmış, diğeri Carnegie (İş başarmak san'atı) adlı kitabının sonuna eklenmiştir.

Daha geniş bir basın ilgisine erişmesini ve her Türk'e okutulup anlatılmasını gönülden arzuladığımız bu yazıyı (Abant) ınız her sene bir ilâve sahifesi tertipleyerek sizlere hatırlatmağa çalışacaktır.

Abant

Garcia'ya Mektup

Elbert Hubbard

İspanya ile Amerika arasında harp koptuğu zaman, Kübada isyan bayrağını kaldıran asîlerin reisi ile derhal muhabereye girişmek lâzım gelmişti. Garcia' adını taşıyan bu adam, Kübanın dağlarından birine sığınmıştı. Fakat yerinin nerede olduğunu bir bilen yoktu.

Posta ve telgraf yolile muhabere imkânsızdı.

Fakat, Amerika Cumhur Reisinin bu adamla muhabere ederek yardımından istifade etmesi ve bu irtibatı acele yapması lâzımdı.

Bu işi başarmanın çaresi neydi?

Birisi Cumhur Reisine şu fikri verdi:

— Rovvan adlı bir adam var, Garcia'yı ancak o bulabilir.

Rovvan derhal çağırılmış ve kendisine Garcia'ya hitaben yazılan bir mektup verilmişti.

Rovvan'ın mektubu alarak deriden bir keseye koyması, kalbinin üzerine bağlıyarak ve dört gün sonra, geceleyin Küba sahillerine yanaşarak, ormanlara dalması üç haftalık bir seyahati yaya yaparak ve Garcia'ya mektubu vererek, adanın öbür yanına geçmesi. benim burada uzun uzadıya anlatmağa lüzum görmediğim şeylerdir.

Anlatmak istediğim nokta şudur:

Reisicumhur M. C, Kinley, Rovvan'a Garcia'ya gidecek mektubu vermiş, Rovvan mektubun nereye gideceğini sormadan onu olıp götürmüştü.

Huda bilirki bu adamın tunçtan heykeli dökülerek her okula konmağa lâyıktır, Çünkü gençlerin muhtaç oldukları şey, yalnız bilgili olmak, yahut şunu bunu öğrenmek değildir. İrade sahibi olmak ve

bu sayede emanete sadık kalmak, derhal harekete geçmek, enerjileri bir başarı üzerinde toplamak ve yapılacak işi başarmak, yani verilen mektubu Garcia'ya götürmektir.

General Garcia ölmüştür. Fakat daha başka Garcia'lar var. Bir çok ellere muhtaç olan bir işi yapmak isteyen bir insan yok ki, kendisine yardım edenlerin tereddüdünden, aczinden ve bir iş üzerinde bütün gayretini toplamak kayıtsızlığından acı acı şikâyet etmesin. Yarım yamalak yardım sersemce dikkatsizlik, üzücü kayıtsızlık, isteksiz çalışma, her yerde hüküm süren kaidedir. Kendisine yardım için başkalarını okşamıyan, yahut tehdit etmiyen, yahut rüşvetlemiyen kimse, hiç bir iş başaramıyor ve muvaffak olamıyor. Bunları yapmadan muvaffak olmak ya bir mucizeye, yahut allahın bir yardımcı melek göndermesine bağlıdır.

Siz, ey okuyucu, isterseniz deneyiniz. Farkedinizki dairenizde oturmuş çalışıyorsunuz. Maiyetinizde altı tane kâtip var. Bunlardan birini çağırarak rica ediyorsunuz.

Ansiklopediye bakınızda, Correggio'nun hayatına ait kısa bir hulâsa çıkarınız.

Kâtibiniz hemen:

— Peki diyerek işe mi koşar...

Eminim ki koşmaz. Size süzgün nazarlarla bakarak, ıkına sıkına bir kaç sual sorar:

— Bu adam kim?..

— Hangi ansiklopediye bakılacak?..

— Ansiklopedi nerede ?..

— Bu da benim vazifem mi ?..

— Bismark'ımı kastediyorsunuz ?

— Bu işle Charlie oğraşsa olmazmı?..

— Ölü mü bu adam ?..

— Bu iş acelemi ?..

— Kitabı getirsem de siz baksanız daha iyi olmazmı ?..

— Ba adamın hayatını niçin istiyorsunuz ?..

— Onun hayatına dair öğrenmek istediğiniz ne ?..

Yüzde yüz eminimki siz, bütün bu suallere cevap verdikten, kâtibinize her şeyi anlattıktan sonra, bu adam diğer bir kâtibe giderek Correggio'yu bulmak için yardım ister, sonra da gelir böyle bir adamın

bulunmadığını söyler. Akıllı bir adamsanız, kelimenin K. harfile değil C. harfile başladığını söylemiyerek, «Öyleyse gidiniz işinizle meşgul olunuz.» dersiniz.

Müstakil hareket namına bu kabiliyetsizlik, bir işi istekle kavrıyarak yapmağa karşı bu isteksizlik, manevi düşkünlük, bu irade sarsaklığı, her derdin başıdır, İnsanlar kendi işleri ve kendi menfaatleri için uğraşmazlarsa, onlardan cemiyet için ne beklenebilir.?

Meselâ bir daktilo istediğinizi ilân ediyorsunuz. Yazma okuma bilmiyen insanlar müracaat ederler. Böyleleri Garcia'ya bir mektup götürebilirler mi ?

Büyük bir fabrikada bir kâtibe işaret ederek:

— Bu zatı görüyormusunuz dediler

— Evet dedim. devam ettiler:

— Gayet iyi bir muhasiptir. Fakat bir iş için şehre gönderirsek, her işi yollu yolunca yapabilir, amma bazen yol üzerinde birkaç meyhaneye uğrıyarak niçin gönderildiğini unutur.

Böyle bir adama Garcia'ya gidecek mektup emanet edilebilirmi ?

Son zamanlarda alın teri döken biçareler ve namuslu bir iş arayan yersiz yurtsuz zavallılar hakkında bir çok şeyler işitiyor ve mevki sahibi adamlar hakkında bir sürü düşmanca sözler söylendiğini görüyoruz.

Fakat, temiz bir işçi alabilmek için uğraşan, her gün şerefli yardımcılar aradıkları halde bulamıyan patronların halini düşünen yok.

Her mağazada, her fabrikada iş sahipleri, işlerini ileri götürecek mesai arkadaşları bulamamak ve daima aciz biçarelerin elinde kalmak yüzünden iztirap içindedirler. Ve mahza aciz ile mücadele etmek zaruretinden, bir takım arkadaşlrrını attıkları halde yerlerine daha kudretlilerini koyamıyorlar. Fakat bu tasfiyeler neticesinde acizler ve değersizler gidiyor. Daha liyakatlililer yer alıyor. Her patron en iyi elemanları çalıştırıp işini ilerletmek ister. Çünkü ona lâzım olanlar Garcia'ya mektubu götürebilenlerdir,

Tanıdıklarım içinde öyleleri varki cidden parlak tarafları vardır. Fakat hiç bir işi başaramadıkları gibi, kimseye de faydaları dakunmaz. Çünkü patron veya âmirin kendilerini tazyik ettiğine mecnunane bir şüphe taşırlar. Bu adamlar emir vermediği gibi, emir de alamıyacak hal-

dedir. Şayet ona Garcia'ya gidecek mektubu verirseniz alacağınız cevap şudur. «Bu mektubu kendiniz götürünüz.»

Bu zat, bugun her kapıya baş vurarak iş arıyor. Fakat hiç kimse ona iş vermeğe cesaret etmiyor. Çünkü bitmez tükenmez bir şikâyet kutusudur.

Manevî aksaklığa uğrıyan bu adamlar. maddî bir aksaklığa uğrıyanlardan farksızdırlar ve onun için bunlara da acımak gerekir. Fakat bunlara acındığı sırada, büyük bir işi idare için uğraşan ve mesai saatleri hiç bir haddile mahdut olmıyan ve en insafsız kayıtsızlıkla hadsiz nankörlükle mücadele eden. ve bu mücadeleyi idame ettikleri için aç ve yurtsuz kalmaktan kurtulan adamları da unutmıyalım .

Meseleyi fazla şiddetle mi ileri sürdüm.

Belki fakat hayatta muvoffak olan adam lehinde de bir söz söylemek gerekmezmi?.. Başkalarını idare eden bir işi tutturmak için her fedakârlığı göze alan ve muvaffak olunca, ancak bir yatak ve bir elbise ile kanaat eden adam hatırlanmağa lâyıktır.

Ben gündelikle çalışmış bir işçi olduğum gibi, patronluk da etmiş adamım, Ve her iki taraf namına söylenecek sözler de bulunduğunu bilirim. Fukaralıkta hiç bir iyilik yoktur. Paçavralar, insanı hoş göstermez Nasıl bütün fakirler namuslu kimseler değilseler, bütün patronlarda el çabukluğu ile muvaffak olmuş kimseler değildir. Fakat bütün teveccühüm, patron veya âmir karşısında olsa olmasa işini aynı vazife severlikle yapan' kendisine Garcia'ya götürülmek üzere bir mektup verildiği zaman, sersemce sualler sormadan mektubu alıp gütüren kimseye karşıdır.

Medeniyyet bu gibi insanları bulmak için uzun ve endişeli bir araştırma ile meşguldür. Böyle bir adama ne isterse verilebilir. Ona her şehir, her kasaba her köyde, her daire, her mağaza ve her fabrikada ihtiyaç vardır.

Bütün Dünya, Garcia'ya mektubu götürecek adamı arıyor.

NOT: Bu yazı Ömer Rıza Doğrul'un tercümesinden alınmıştır.

Çocuklarda Ruh Sağlığının önemi

Dr. Mebuse SÜRMELİ

Sıhhî ve içtimaî hayat şartlarının eksikliği ve bilhassa ana ve baba arasındaki geçimsizlikler; Çocuğun ruh gelişmesini, ruh sağlığını şiddetle baltalayan faktörlerdir.

Çocuk, gözlerini hayata açtığı ilk dakikadan itibaren vücut sağlığı için gördüğü itina kadar, ruh sağlığı için de dikkat ve ihtimama muhtaçtır.; Çünki çocuğun ilk yaşı esnasında vücut ve ruh bakımından gördüğü mantıki itina, umumiyetle onun sağlam bünyeli ve hayat yolunda becerikli adımlarla ilerlemesinin sarsılmaz temelidir: buna mukabil ilk çocukluk devrelerinde vücut ve ruh sağlığı ihmal edilmiş çocuklar, gene umumiyetle, yaşadıkları müdnetçe, zaif bünyeli ve hayatın omuzlarına yüklediği yükü taşımaktan acizdirler. Hemen hemen bütün çocukluk devresinde vücut sağlığının ihmal edileceği hiç bir yaş olmıyacağı gibi, ruh sağlığınında önemli sayılamıyacağı bir devir yoktur.

Çocukta ruh sağlığına itina, dikkat ve terbiyeye, doğumun ilk gününden itibaren başlamak, her makul ana ve babanın en büyük vazifesi olmalıdır. Bazı kimseler, hatta bir çok kültürlü kimseler, terbiye çağının, çocuk iyice büyüdükten ve aklı her şeye erdikten sonra başlayacağını ileri sürerek çocuklarını terbiye bakımından ihmal ediyorlar.

Bu gecikme; tıpkı bir bahçıvanın toprağa ektiği tohumları sulamıyarak, bunların büyüyerek yaprak ve çiçek vermesini beklemesi kadar mantıksızdır.

Çocuğun ruh sağlığında itina edilecek en mühim nokta, onun içinde bulunduğu muhitde, doğru ve normal şerait içinde bulunmasına yardım

etmektir. Bu muhite, çacuğun normal inkişafına engel olan her şeyi çocuktan uzak tutmak, ve mini mini yavruya tabii ve serbest inkişafı için fırsat vermek her düşünceli ana ve babanın en önemli vazifesi olmalıdır.

Yeni dağmuş bir bebeğin meme kadar sükûnete ve çok uykuya ihtiyacı vardır. Yeni girdiği bu aleme adım adım alışması için rahatsız edilmemeğe, sükûnete ve zamana muhtaçtır. Gene bu mini mini sevgilinin şaşmaz ve muntazem bir günlük programı olmalıdır.

Çocuk büyüdükce ve etraftakilerle alakadar oldukca her kesten ve her zaman ayni muamele ve aynı derecede bir sevgi görmesi elzemdir.

Büyüklerin birinden fazla şefkat ve ihtimam, diğerinden cebir' şiddet ve ihmal gören, yahut bazan sevilip okşanan, bazanda itilip kakılan çocuklar, yani büyüklerin değişen ruh haletlerinin kurbanı olan çocuklardan, daima müvazenesiz insanlar meydana gelir.

Çocuk doğduğu ikinci aydan itibaren, muhitile gittikce artan bir alâka ile meşgul olmağa başlar; bu yeni alem onun için harikalar diyarıdır.

Aylar birbirini takip ettikce' çocuğun muhitine ve onu kaplayan eşyaya karşı tecessüsü artar. Her şeyi anlamak ve öğrenmek için dokunmak, sallamak, yalamak yere atmak, üstüne tırmanmak ister. Çünkü çocuklar etraflarında gördükleri eşyayı bütün hassalarile denemek isterler. Ananın babanın ve çocukla meşgul olan diğer büyüklerin burada üzerlerine düşen vazife, yavrucuğun muhitteki eşya ile temas etmesine yardım etmeleridir; yani çocuğun muhitini denemesine yavaş yavaş izin vermeleri, onun artan tecessüsünü, makul bir tarzda tatmin etmeleridir. Günden güne artan adalî kuvvetini çocuğun denemek için yüksek yerlere tırmanmak, merdivenleri emekliye emekliye çıkmak, koşmak, yuvarlanmak, sıçramak ve tepetaklak atmakmı istiyor? Bunun için telaşlanma, korkma ve yavrunun hareketine engel olma sevgili anne: temkinli ve müteyakkız bir ana, çocuğunun hareketlerini adım adım takip etmekle beraber onu teşvik eder; çünkü bilirki bu artan kuvvetin uyanık kalması ve günden güne inkişafı lâzımdır. Zaten çocuklar güçlerinin yetmiyeceği hareketleri yapmazlar. Annenin tehlikeli olabilecek neticeleri evvelden görmesi de elbette lâzımdır. Yüksek pencereler ve soba gibi.

Büyüklerin çocuklara karşı olan ödevleri onların gelişmelerine mani olacak engelleri ortadan kaldırmak ve günden güne artan kuvvetlerini

teşvikten ibaret değildir: onun artan zakâsını ve kudretini de yavaş yavaş ve makul yollarra yöneltmelidir. Çünki çocuk erkenden, yalnız kendi arzusuna göre hareket edemiyeceğini; yapması lâzım gelen bazı vazifeleri oldnğunuda öğrenmelidir.

Meselâ yeni doğmuş bir bebeğin, günde üç veya dört saatte bir meme emmeğe, geceleri bir şey istemeden sekiz saat uyumağa alışması lâzımdır; bir az daha büyüyünce kendi kendine oynamağa başlaması ve büyüklere yük olmamayı öğrenmesi bu vazifelerden bazılarıdır.

Çocuğun yaşı ve inkişafının tamamlanmaması yüzünden onun önüne çıkan güçlükleri yenmesine yardım etmeliyiz. Fakat hiç bir zaman çocuğun önündeki bütün zorlukları kaldırarak ona her hususta yardım ve hizmet etmek katiyyen doğru değildir. Çocuğnn şu veya bu güçlüğü kendi kuvvet ve zekâsile yenmesi, sağlam bir inkişaf için önemli bir vasıtadır. Çocuğa, her hususta yapılacak devamlı yardımlar' onun hayat yolunda yürümesi için kazanacağı kuvvetleri zaifletmek ve mahvetmeğe yarar.

Annelerin mekanik bir tarzda öğrene bilmeleri için kanun gibi madde madde yazılmış bir pedagoji kitabı yoktur. Esasen hiç bir çocuk bir kitabın öğütlerine uygun olarak büyütülemez, Çünki her çocuğun başka başka yaratılış hususiyetleri vardır. Annelerin doğru öğütler veren pedagoji ve pisikoloji kitaplarını okuyarak bilgilerini artırmaları muhakkakki çok faydalıdır.

Fakat ayni zamanda çocuklarını sevgi ve sabırla müşahede edip onları iyice tanımaları icabeder. Yalnız bilgi ve sevgi çocuğun sağlam bir ruh inkişafı elde etmesine pek yardım etmez. Her şeyden evvel Ananın Babanın ve çocuğun bütün etrafındakilerin normal ve ahenkli bir hayat geçirmeleri elzemdir. Bu, çocuk üzerinde bütün terbiye bilgilerinden daha müessirdir. Evlerinde Ana Baba geçimsizliği eksik olmıyan, kardeşsiz büyüyen, anası veya babası ruh veya vücut sağlığından mahrum olan hulâsa normal bir hayat sürmeyen yuvaların yavruları sağlam bir ruh inkişafı ile büyüyemezler. Evdeki geçimsizlikler, yalınızlıklar hastalıklar çocuğun inkişafını muhakkakki tedirgin eder.

Çocukları odalarına türlü türlü oyuncaklarla adeta hapsedip onları aile muhitinden uzak bırakmak, veya para ile tutulmuş ve umumiyetle çocuğa anasının göstere bileceği sevgi sabır ve itinanın hiç bir zerresini gösteremiyecek olan dadı ve hizmetçi ellerine emanet etmek, yahutta zavallı yavrucuğu bir süs telâkki ederek cicili bicili giydirip kuşatıp çamurla, suyla, toprakla oynamasına, koşup bağırmasına mani olmak bazende tek çocuk usulü güderek yavruyu kardeşsiz ve terbiyesi bozulacak, hastalık kapacak diyede arkadaşsız bırakmâk çocuğa yapılabilecek en büyük ğaddarlıklardandır. Ruhu ve vücudu sağlam, hayatta muvaffak olacak ve memlekete faydalı yetişecek çocuklar hiç bir zaman evlerinde odalarına kapatılarak yalınız büyüyen çocuklardan yetişmez, ancak ruh ve vücudu sağlam insanların kurdukları ahenkli yuvalardaki yaşayışları paylaşarak büyüyen çocuklardan yetişir.

Sevgili Türk Anası; sağlam ruhlu ve hayatta becerikli başarılı çocuk yetiştirmek istiyorsan üzerine aldığın vazifenin kudsiyetini ve mesûliyetini tanı. Çocuğunu terbiyeye başlamadan evvel kendini terbiye et ve çocuğuna hareketinle, konuşmanla ve seciyenle örnek ol. Şunu unutmaki çocuğuna dünyada en büyük yardımı sen, ve en büyük fenalığıda gene sen yaparsın.

Ata Sözleri

§ İnsan oğlunu küçümseyen, büyük insan olamaz.

§ Kötülük etmeyi istememek başka, bilmemek başkadır.

§ Kahraman için asıl şeref başkalarını aç koyup sefalete düşürmek değil, Vatan uğrunda açlığa da, sefalete de katlanmaktır. Çevresine ölüm yaymaz, ölüme meydan okur.

§ Harp esirlik kadar külfetli değildir.

§ Büyük düşünceler gönülden gelir.

§ Büyük işler başarmak isteyen kimse, ölüm yokmuş gibi yaşamalıdır.

§ Doğru işlemeyen akıl keskinmiş, neye yarar?. Saatin iyiliği koşmasında değil, doğru gitmesindedir.

§ Büyük adamlar tabiat gibi sade sade konuşurlar.

Bolu Hatıraları

Allâme Efendi

Talat ONAY
Çankırı Millet Vekili

Geredelidir. Uzunca, boylu, ince yapılı, köse sakallı, kuruca vücutlu çekik gözlü idi. Simaca güzel değildi. Fakat sevimli idi. Adının Mehmet Sıdkı olduğunu bilen pek azdı.

Fatih Medresesi yobazları [1] arasında Bolulu allâme efendi hatırı sayılır. ve hürmetle anılır birisi olduğuna dair Çankırı esbak Meb'usu Hacı Tevfik ve Müftü Ata efendilerden bir çok menkıbeler dinlemiştim. Tesadüf beni kendisiyle karşılaştırdı. Fakat dostluğumuz az sürdü. Çünkü Bolu kadılığından Akşehire tahvil edilmişti.

En bariz hususiyyeti çokça dua ve hikâye bilmesi, nükteli söylemesi idi. Yüzlerle arap duası ezberinde idi. İcabında duruma uygun bir dua icadederek halkı coşturmayı bilirdi. Bolu kadısı iken Boluyu basan şakilerin isteği üzerine onların, üzerlerine giden müfrezelerin, savaş kesimine giden Askerlerin geliş gidişlerinde en az yarım saat süren bir dua yaptığı halde kimse onun kuvayı milliyye aleyhdarı olduğunu söylememiş bilâkis Kuvayı Miiliyenin en ateşli bir taraftarı sayılmıştı.

Bir gün kendisine bu dualara dair söz açtım. Bir sır veriyormuş gibi kulağıma eğilerek:

— Ben islâm askerinin zaferine dua ederim. Çünkü ben karada' denizde islâm askerini allah mansur ve muzaffer eyliye diyorum. Onlarla (âmin) diyorlar; demişti.

Allâme efendinin zekâsı bilgisine üstündü. Bunu arkadaşlar da söylerlerdi. Ramazanda cer için gittiği yerlerde halkı ve bilhassa kadınları vaazına toplamak, fazla dünyalık cer etmek için ne yapmışsa hep zekâ oyunudur. Ah, bunları vaktiyle zaptedüp şimdi naklede bilseydim. okurlarım memnun, rahmetlinin ruhu da şad olurdu.

[1] Bu tabır medreselilerin birbirine lâtife tarzında verdikleri bir lâkaptır. Osmanlı lehçesine göre (İri, zıpır adam, köylü halli haşeri) demektir. (Kaba sarıklı) manasına da geldiğini hatırlıyorum.

Allâme efendi hikâye, fıkra nakletmekle meşhurdu. Hikâyesiz. nüktesiz bir söz söylemek sanki onca mümkün değildi.

Bir hal ve olay karşısında derhal bir hikâye hatırlamak ve söylemek kuvvetli bir hafıza ve zekâ işidir. Hele nükte savurmak, anlatmak daha çok zekâya bağlıdır. Şu fıkralar onun ne kadar ince bir zekâya malik olduğuuu gösterir:

Bir gün Saib'in yazıhanesinde oturken bir köylünün vakit vakit pençereden başını uzatarak baktığını gördük. Allâme efendi:

— Bu adam beni, kıyafetime bakarak, derin bir hoca sanıyor. Galiba bir şey soracak dedi ve köylüye seslendi. Köylü sıkılarak bir ineği olduğunu, kurban etmek istediğini, kakat köy imamı ineğin kör, topal, kuyruksuz, dişsiz velhasıl bir çok ayıbı olduğu için kurbanı caiz olmadığını bildirdiğini söyledi, Allâme efendi cübbesinin yakasını düzelitı. sakalını sıvazladı, gözlerini süzdü :

— Haltetmiş git kurban et, Şüphelenirsen bir büdnnu da bana getir. dedi. Köylü sevinerek çıktı. Bizim tereddüdümüzü görünce şunları söyledi:

Canım, herif çoluğu çocuğu ile yılda bir et yiyecek. Zaten kurbana müstehak değil. Bnna Allah ve resulullâhda müsade eder.

* *

Bir gün rahmetli Saip :

— Hocam sen burada iken biz arasıra demleniyoruz. farkındasınız affınızı dileriz. Bizim bu münasebetsizliğimizi hörmetsizlik sayıpta kimseye söylemeyin diyecek oldu. Allâme derhal şu fıkrayı nakletti:

— Softanın biri Kaz çalmış, cübbesi altında medreseye götürüyormuş, volda, hayvanın bunalacağını, havasızlıktan öleceğini hatırlamış, kazın başını cübbesinin yakasından çıkarınca, geniş bir nefes alan kaz :

— Sısssss! diye ses çıkarmış. Bunu hayvanın zekâsına hamleden softa:

— Aferin bende sana söyliyecektim. Sende sus! demiş. Bugünden sonra Saib'e Kaz diye de takılırdım.

Bir akşam yazıhane önünden geçen kalem reisi rahmetli İhtisap Osman Beyden bizim ajans meraklıları cephe haberleri sordular Osman Bey cephelerdeki durgunlaktan, Ankara Hükümetinin beceriksizliğinden, kendisinin iş güzarlığından, artık bu memleketin atisinden ümidi kesildiğinden bahsile bir çok atıp tuttu. Ayrıldıktan sanra Allâme şu fıkrayı anlattı.

— İki Bektaşi bir han odasına müsafir olmuşlar biraz demlendikten sonra erken kalkmak için birer köşeye uzanmışlar. Bir kaç saat soura uyanmışlar. Birisi havayi sormuş diğeri vaziyeti anlamak için başına uzatmış ve şu cevabı vermiş :

— Her taraf zifiri karanlık hava peynirsi peynirsi kokuyor!

Meğer erenler başını pençereye değil, rakı ve peynir bakiyesi bulunan bir dolaba sokmuş imiş... fıkradaki inceiik meydanda.

Allâme yalnız hikâyenin değil, enfiyeninde tiryakisi idi. Bir iftar sofrasında sağ iki parmağında zeytin, sol iki parmağında enfiye olduğu halde iftara intizar ve hikâye naklediyorken topun atılıvermesiyle hocamızın enfiyeyi ağzına, zeytinide burnuna sokduğu o zamanın meclislerinde tekrarlanan gülünç konulardan olmuştu.

Kendisini saygı ile sevdiğim Bolu Millet Vekili ve Allâmenin damadı Cemil Özçağlar, Niğde Millet Vekili Faik Soyludan dinlediği şu iki fıkrayı nakletti:

Merhum Hayri efendinin şeyhül'islamlığında Çatalcada allâme hukuk hakimi (kadı) Faik beyde muhasebeci bulunuyormuş. İstanbula gidecek olan Faik bey Allâmeye vedaa gider. ayrılırken Allâme şu ricada bulunur.

Şeyhül'islâm efendi ders şerikimiz isede ilmi bizimkinden derindir. Bu cihetle iyi bilirlerki senede bir defa itikâf yapılır, iki değil:

Bu manası müphem sözleri şeyhül'islâma arza Faik bey cesaret edemez. Fakat bir gün köprüde Hayri efendi ile karşılaşırlar: yine bir şey söylemez. Haydarpaşa vaporundan çıkarken yine karşılaşınca bu tesadüfleri manevi bir işarete hamleden Faik bey Allâmenin sözlerini nakleder. Gülümseyerek dinleyen merhum Hayrettin efendi:

— Bulunduğu yerden memnun değil. Memleketini isityor galiba. Şimdi Bolu kadılığı emrini vereceğim der, merhumda Boluya naklolunur. Kim bilir bü (itikâf) aralarında ne gibi bir manaya geliyordu?

Allâme Akşehir kadısı iken Faik beyde Defterdar imiş. Bir akşam çay içerlerken Allâmeye:

— Zevcenin güzel olduğunu, hatta lâyıkın olmadığını kadınlar söyliyormuş. Bunu bizim hanımdan duydum. Ölürsen hanımı kime bırakacaksın? Latifesinde bulunur. Bu suale Allâme şu cevabı verifr:

— Onuda beraber götürürüm !

Ne acıklı tesadüfdürki biraz sonra bir gün öğleden evvel Allâmenin ikindiye doğru zeveesinin cenazeleri kaldırılır ve yan yana gömülürler.

(Allah rahmet eyleye)

Atamın Dağlarında

Sazımın tellerinde Köroğlu dile gelip,
Ayvaz kılıç sallıyor çamlı bel bağlarında,
Kır atın kişnemesi korkunç sukûtu delip,
Yel gibi dolaşıyor Atamın dağlarında.

Bir köşeye çekilmiş dertli kopuz çalıyor,
Aşık Osman kalbimi hülyalara salıyor,
Geçmişin fısıltısı destan olup kalıyor,
Figaninin sırdaşı Atamın dağlarında.

Hayrettin YALÇIN

Ormanda müşterek hayat

Sakıp SÜRMELI
Yüksek Or. Mühendisi
D. Or. İşletmesi Revir Âmiri

Ormanlarda ağaçlardan başka hanki canlılar vardır? Bunlar ormanın nerelerinde yaşarlar? toprak altı âlemi? ağaçlardaki egoizmin sebepleri? insan toplulukları ile ağaç topluluklarında birbirine benzeyen noktalar nelerdir.?

İşte bütün bu meraklı soruların cevabını bu yazıda bulacaksınız.

3116 No. lu Orman kanununun birinci maddesindeki tarife göre « kendi kendine yetişmiş veya emekle yetiştirilmiş olupda her hangi bir çeşit orman hasılatı veren ağaç ve ağaçcıkların toplu halleri yerlerile beraber orman sayılır» Ormanda ağaçlardan başka bir çok bitgi ve hayvan alemine mensup uzviyetler de bulunur.

Bu tarzdaki topluluklara ilim bilinbe BİOZONOSE ismi verilir. Bu orman topluluğuna ağaçlaradan maada ormanın içinde ve onunla birlikte yaşamağı adet edinmiş olan hayvan ve bitkiler de girer. Biraz daha etraflı düşünürsek Ormanın kök attığı toprak, teneffüs ettiği hava, asimile ettiği ziya. yani kısacası ormana tesir yapan veya ormanın müessir oldugu iç va dış muhitide bu topluluğa dahil edebiliriz.

Ağaçlar, ormrnda yalnız bir ağaç tabakası teşkil ettiği gibi, muhtelif nevilere mahsus ağaçların yetiştiği ormanlarda, ağaç katı, bir kaç talî tabakalara da ayrılabilir. Bunun en mükemmel nümunesini, bir çok ağaç nevilerini ihtiva eden Tropik ormanlarda görebiliriz. Ormanda yüksek ağaç tabakasının altında, ekseriya' bir çalı tabakası bunun altındada toprak örtüsü tabakası vardır. Bu sonuncu tabakanın altında

ve toprağın içinde bir yeraltı tabakası vardırki, sayısız bakteriler ve mantar lifleri ve toprak bakterileri bu tabakada hayat sürerler. Bunlar gözle görülemedikleri halde bu orman topluluğunda büyük roller oynarlar.

Ormanın hayvan dünyasındada bitkilerinkine benzer, birbirinden farklı katları vardır.Fakat hayvanların serbest hareketleri sebebile bu katların nebatlardaki gibi kat'î bir çizgi ile hudutlanmasına imkân yoktur.

Muayyen böcekler ve kuşlar, ağaç ve çalılarda yaşarlar. Memeliler, av hayvanları ise otlar ve çalılar katında, toprağın içinde ise sayısız böcekler, kurtlar ve protozoerler yaşarlarki, bu sonuncular yer altındaki mantarlar, alkler ve bakterilerle, şekil ve yaşama tarzları hakkında henüz pek az araştırmaler yapılan ve EDAPHON denilen küçük bir dünya teşkil ederler.

Fakat bütün orman sakinleri, yalnız ormana dayanarak yaşamazlar: Bunların bir kısmı ormanın dışındada pekâlâ yaşama tarzlarını devam ettirebilirler. Burada bahçelerde, tarlalarda, ovalardada yaşayabilen orman ağaçlarını zikretmek istiyoruz.

Orman varlığının diğer uzuvları ise temamen orman muhitine bağlıdırlar ve yalnız ormanın mevcudiyetiyle kaimdirler. Orman camiasında her türlü bağlılık mevcuttur. Çok gevşek bağlardan tutunuzda çok sıkı ve kanuni bağlara kadar her ceşidinden bu orman camiasında bulmak mümkündür.

Görülüyorki ormandaki müşterek hayata ormandaki varlıkların hepsi kat'î bir surette bağlı değildirler. Daha ileri giderek bu müşterek yaşamanın şekil ve derecelerini tetkik edecek olursak burada toprak yosunlarında olduğu gibi yan yana yaşamanın muhtelif şekillerini ağaç yosunlarındaki birbiri üzerinde yaşamanın ve hatta ağaç köklerindeki MİKORRHİZA denilen kök mantarlarınde olduğn gibi birbiri içinde yaşamanın muhtelif şekillerini bu orman camiasında bulabiliriz. Bir çok hallerde orman topluluğu topraktaki gıda maddelerinden ve sulardan müştereken faydalanırlar. Diğer hallerde bu hayat topluluğundaki fertler arkadaşlarının döküntüleri ile geçinirler. Diğer bazı hallerde ise arkadaşlarının yaşayan uzuvlarından beslenirler ve nihayet cemiyatlerin en tekâmül etmişlerin de görüldüğü gibi karşılıklı faydalanma ile unsurların karşılıklı değiştirilmesi görülür.

Bütün bu haller müşterek hayatın yalnız nebati uzuvları için değil aynı zamanda hayvanlar için de muteberdir. Hatta ormandaki hayvan-

lar ile nebatlar arasında da, yukarda izah ettiğimiz hadiselere uygun misaller bulunur. Bu münasebetlerin çeşitlilikleri ve çoklukları kafamızda, tıpki dişleri birbiri içlerine geçerek sımsıkı bağlanmış bir çarklı makinanın fevkalâda çapraşık resmini canlandırır.

ORMAN CAMİASINDA MÜTEHARRİK KUVVETLER

Bu topluluğun her azası her şeyden evvel kendileri ve kendinden sonra gelecekler için yer ve gıda arar. Bu, hakikatte bir mücadeledir. Charles Darvin tarafından klasik bir tarzda tasvir edilen bu hayat mücadelesi, ormanda fevkalâde mühim bir rol oynar. Bu mücadele ziya ve güneşte yer almak içindir. Orman ağaçlarının çok geniş bir sahada köklenmelerile yer altındada su ve gıda için bir mücadele başlar. Fakat düzenli bir hayat topluluğunda eğoistik prensiplere dayanan bir mücadelenin yanında altruistik prensiplere uygun yardımlar muvazeneyi temin ederler.

Ormanlarda da bu kanuna uygun misaller vardır. Ağaçlar yalnız kırıcı ve kamçılayıcı rüzgarların şiddetine karşı birbirini müdafaa ve muhafaza etmezler, çatılarile hep birlikte toprağı gölgelendirerek bazı zararlı otların ormanda yer almasına engel olurlar. Ve dallarile yalnız kendilerini değil aynı zamanda genç komşularınıda kışın şiddetli donlarından muhafaza ederler.

Ormanda ağaçlar bildiğimiz gibi açık yerlerden farklı olan bir orman içi iklimi ve orman toprağı şeraiti yaratırlarki buda topluluğun bazı azaları için lüzumlu bir hayat şartı, diğerleri için de hiç olmazsa yaşamalarını mümkün kılan münasip bir muhit demektir.

Mücadele ve yardım her hayat topluluğunda iki manidar kuvvettir. Bu topluluklardaki fertlerin birbirlerile mücadeleleri ve birbirlerine yardımları yüzünden hayatın idamesi için lâzım olan bir vaziyet meydana gelirki bunada toplu yaşamanın muvazenesi denir. Fakat bu muvazene sabit değildir mütemadiyen büyüklü küçüklü değişikliklere tabidir. İhtiyarlıyarak düşen her ağacin orman tepe çatısında meydana getirdiği açıklık yavaş yavaş büyüyen gençlik tarafından kapatılır.

Orman içine ve dışına hicret eden müşterek topluluğun fertleri bu topluluğun karekterini mütemadiyen değiştirirler. Orman dış aleminin tesirleri bilhassa rütubet ve sıcak bazen bu ve bazen de şu nevi gruplarını muhtelif senelerde, faydalandırır veya zararlandırırlar. Bazan bir nevin

bütün ormanın hayatı için tehlikeli olabilecek ve bir felâket getirebilecek derecede büyük bir hızla çoğaldığı olur. Fakat daima ve her yerde ergeç kendini gösteren muvazene müessir olur. Soğuk ve rutubetli seneleri sıcak ve kuru seneler takip eder ve bu suretlede zarar gören neviler zararlığını telâfi ederler. Her hangi bir nevin fazla miktarda artması onun düşmanlarınında çoğalmasını mucip olur. Ve bu yüzden çıkan salgın hastalıklar müşterek topluluktaki muvazeneyi yeniden temin ederler. Böceklerde ve haşerelerde bu kanuna uygun bir çok misaller görebiliriz. Bu müşterek hayatın çarkı öyle tanzim edilmiştirki ekseriya hariçten kuvvetli ve daimi bir tazyık mümanaat etmezse muvazene daima kendi kendini bulur.

İnsan cemiyetlerile ormandaki müşterek hayatın birbirine benzer, karakteristik tarafları şayanı dikkattir. Fertler arasındaki münasebetler hayat mücadelesi ve nihayet hayatın idamesi için elzem bir kanun olan muvazene, orman topluluğunda görüldüğü gibi, insan topluluklarında da mevcuttur. Yalnız aklın mahsulü olan insan cemiyetlerine elbetteki şuur hakimdir

---

Bunu biliyormıydınız?.

Herkesin tuhaf bir merak etme tarafı vardır.
Bir Okuyucumuz da :

İstanbulun meşhur tarihî kapılarına merak sarmış ve bu merakla İstanbul surlarını ve tarihî önemde diğer yerlerini araştırarak buralarda kaç tane kapı bulunduğunu derlemiş : Aşağıda sıraladığımız bu kapılardan bazılarını hepimiz biliriz. Fakat Atladı kapı, Çatladı kapı, Aya kapı gibi bir çoklarını belki de işitmemişsinizdir bile... Bunları alfabe sırasile aşağıda bulacaksınız.

Ayazma kapı	Çatladı kapı	Parmak kapı
Aya kapı	Edirne kapı	Silivri kapı
Ahır kapı	Eğri kapı	Top kapı
Atladı kapı	Demir kapı	Tersane kapı
Azap kapı	Kum kapı	Yeni kapı
Bahçe kapı	Kule kapı	Zindan kapı
Çarşı kapı	Mevlevihane kapı	Zincirli kapı
Çarşanba kapı	Narlı kapı	

BOLU RÖPORTAJLARI :

Ankaradan Bolu'ya

Murtaza ÖZIŞIK
Orta Okul Müdürü

Temmuz ayının bunaltıcı bir gününde Bolu'ya gitmek üzere Ankaradan yola çıktık:

Yolculuğumuzun birinci kısmı, bizi hiçte tatmin etmedi. Otobüsümüzün seyrettiği bitmez, tükenmez yolların ta uzaklarındakı yeknesak manzara, bizde tatlı hayaller yaratmadı. Geniş ve ağaçsız bir ovayı tamamen örten sararmış ekinlerin dalgaları arasında yollar uzayıp gitti.

Aradan bilmiyorum kaç saat geçti? yanımdaki arkadaşımın seslenmesile kendime geldim. Otobüsün, yüksek ve çıplak bir dağdan (Karga sekmez) kıvrıla kıvrıla indiğini ve nihayet bir boğazdan dönerek bir kasabaya girdiğini hissettim. Burası (Kızılcahamam)dır.

Kaplıcalarıle övünen ve fakat yüksek tepelerin arasında sıkışarak sıcaktan kızaran bu kasabanın adını nekadar yerinde buldum ve nekadar beğendim?..

Burada bir kahve içtikden sonra yolumuza devam ettik. Aynı yolları takip ederek hep aynı manzarayı gördük. Bir köprüden geçdikden sonra (Avdan yokuşu) denilen dik bir tepeye tırmandık. yavaş yavaş manzaranın değiştiğini, tabiatın güzelliklerini, yeşeren tepeleri, ufukta irtisam eden ağaçlıkları seyrettik. Havanın serinleyerek gönüllere ferahlık veren bir hal aldığını hissettik. Yokuşu çıktıktan sonra Çamkoru düzlüğünden geçtik. Nihayet Ankara hududunun sona erdiği bir noktadan itibaren bir ormanın ağaçlıkları arasından ilerledik. Bir boğazı takip ederek yol aldık. Etrafı doyulmaz bir arzu ile seyrettik. Sonra yolun Aktaş boğazından bir ovaya çıktığını gördük. Burada köyler o kadar çok ve o kadar sıkki bunların arzettiği manzara, sanki büyük bir sürünün koyun topluluklarını andırıyordu. Ekseriya kireçli evlerile

kireçli damlarile ağaçlıklar arasında saklanmış köyleri. henüz sararmağa yüz tutmuş tarlaları geçtik. Yassı bir tepeyi aştıkdan sonra akşam güneşinin, bembeyaz evlerin pençerelerindeki akislerini gördük. Burası sıra sıra morarmış dağlara yaslanan, kararmış ormanlara gölge veren (Gerede)dir.

Geceyi, (Esentepe) adındaki bir tepenin eteğine kurulmuş olan kasabada geçirdik. Bir günlük otobüs yolculuğuna rağmen, kuşların henüz ötüşmeğe başladığı bir zamanda dinç, zinde ve neşeli olarak kalktık.

Esen tepenin dik yokuşunu 8 — 10 dakika içerisinğe çıkabildik. Yaz sabahının tatlı serinliği içerisinde, ayaklarımızın altında görünen ve ufuklara kadar uzanan geniş ovada yemyeşil köyleri seyrettik. Sağda biraz çam ağaçlarının da bulunduğu bir tepenin yamacına yayılmış büyük bir koyun sürüsünü; küçük bir gölün civarındaki mer'ada otlamağa çıkan sığır topluluğunu gördük.

Yokuşun bittiği noktadan itibaren 24 tepe üzerinde 3000 küsur çam ağacının meydana getirdiği Esentepeye girdik. Asırlar görmüş çam ağaçlarının neftî gölgelerinden yürüdük. Kuşların cıvıltılarını, Bülbüllerin ötüşlerini, çamların hışırtılarını dinledik. Ayaklarımızın, dizlerimize kadar yemyeşil otlarla, rengârenk çiçeklere gömüldüğünü gördük. Etrafa yayılan tatlı kekik ve çam kokularını kokladık. Tepeleri aştık. Soğuk sular içtik. Her tepede ayrı bir mevsim yaşadık, ayrı bir hava teneffüs ettik.

Aradan saatler geçti. Buradaki Marmara havuzunun kenarında oturduk. Büyük dallarile, geniş ve koyu gölgelerile, gıpta edilen yaşlarile heybet ve azamet ifade eden çamlara, bunların altındaki renk renk manzaraya hayran kaldık. Tabiatin bahşettiği bu eşsiz güzelliği, tarifine, tasvirine imkân olmayan ve ancak tehayyül edilebilen bu tabloyu bilmem kaç saat seyrettik?.

Öğleden sonra Bolu'ya gitmek üzere yolumuza devam ettik. Etrafındaki çamlıkları, sazlıkları, tarlaları ve yine ağaçlıklara bürünmüş güzel köyleri aksettiren (Yeniçağa) gölünü geçtik. Sonra, geniş bir vadiyi takip ederek uzakta gökle birleştikleri görünen ormanların, adeta birbirine bitişik köylerin, yer yer otlayan sürülerin ve yolun hemen yakınlarında yeni yetişen çam koruluklarının seyrine doymadan Bolu'ya geldik...

Bolu'da Çiftçi ve Toprak

Muzaffer ÖNHON
Ziraat Müdürü

Toprak kanununun çıkarılması için gerekli hazırlıkların sona ermek üzere olduğu bu günlerde; Yurdumuzun müsait şartları haiz köşelerinden biri olan Boluda çiftçimizin nekadar toprağa sahip olduğunu gözden geçirmenin okurlarımızı ilgilendiren meraklı bir konu olduğunu umuyorum.

Bolu Vilâyeti; Küçük köyü işletmelerinin en iyi örneklerini kurmağa çok elverişli ve ayni zamanda toprak kanununun tatbikinden büyük faideler umulan bölgelerinden biridir. Bölge çiftçisinin böylelikle yakın bir gelecekte yetecek toprağa kavuşacaklarına şüphe edilemez.

Bolunun merkezle birlikte altı kazası ve 791 köyü vardır. Vilâyetin 263934 olan genel nüfusunda 32128 zi şehirli ve 231496 sı köylü olduğu bilinmekte ve bütün Vilâyette 40000 köylü işletmesi bulunduğu hesaplanmaktadır. Bu sonuca bakılınca Boludada büyük bir çoğunluğun çiftçilikle geçindiği ve hemen bütün gelirin bu kaynaktan sağlandığı anlaşılmaktadır.

Bir köylü işletmesinin de ortalama nüfusu 6 ve bu nüfusun kâhil erkek iaşe vahidi [1] ile ifadesi 4,6; kâhil erkek iş vahidi [2] ile ifadesi ise 3,7 dir.

[1] Kâhil erkek iaşe vahidi :
Yiyecek ihtiyacı yaşa, cinsiyete ve vücut yapısına göre değişir. Aile nüfusunun her birinin yiyecek ihtiyacını ayrı ayrı hesaplamak güçlüğünden kurtulmak için nüfusun 1.3 le taksiminden çıkacak sayı ailenin kâhil erkek iaşe vahidi ile ifadesi sayılması milletler arası usûl olarak kabûl edilmiştir.

[2] Kâhil erkek iş vahidi :
İnsanın iş gücü de yaşa, cinsiyete göre değişir. Aile nüfusunun 1.6 ile taksiminden çıkan sayı da işletmenin kâhil erkek iş vahidini gösterir.

Arazi vaziyetine gelince:

Hektar	[3]
768.863	Çiftçilikte faydalanılan arazi,
337.137	Ormanlık,
8.000	Ürün getirmiyen topraklar,
1,114,000	YEKÛN

Olmak üzere Vilâyetin toprak yüzü ölçüsü 1,114,000 hektardır.
Çiftçiliğe ayrılan toprakların bölünüşüde aşağıda gösterilmiştir.

Hektar.	
539,315	Çayır, Otlak, Yayla ve Mer'alar.
226,946	Sürülüp ekilen topraklar.
2,228	Sebze bahçesi
221	Meyva bahçesi
151	Bağlar
768,863	YEKÛN

Bu hesaba göre nûfusu ve çalışma gücü yukarıda belirtilen bir köylü işletmesinin payına ortalama hesapla 56 dekâr [4] arazi düşmekte olmasına rağmen Düzce, kazasında kilometre murabbaına 72 ve diğer kazalarımızda ayni sahaya 21 nûfus düşmesi gibi önemli farklar yüzünden köylü işletmesi elindeki arazinin büyüklüğü bazı bölgelerde 60 - 70 dekâra çıkmakta ve buna mukabil Düzce ve Çarşamba nahiyesi gibi nüfus kesafeti olan yerlerde 8 ve hatta dört dekara düşmektedir.

Vilâyette bu durumdaki işletmelerin büyük bir yekûna baliğ olduğunada üzülerek işaret etmek isterim.

Bu kadar dar bir arazi parçası üzerinde çiftçilikte yalnız büyük şehirler civarında sebzecilik yaparak geçinmek mümkün olsabile Boluda çiftçilik yaparak ailenin yıllık masraflarını karşılayacak değerde istihsalde bulunabilmek, köylümüzü bir tarafa bırakalım, bu meslekte kendine en ziyade güvenenlerin bile kârı değildir. Yurdun bu tarafında çiftçinin topraksız öbür tarafında toprağın bakımsız kalışıda eski devrin kötü miraslarından biridir. Çiftçiliğimizin kalkınması ıssız topraklarımızın birer mamure olabilmesi için evvelâ çifçinin yeteçek kadar top-

[3] Hektar : Bir hektar 10,000 metre karedir.
[4] Dekar : Bir dekar 1000 metre karedir.

rağa kavuşturulması ve bu bütünlüğün bir daha bölünemez hale konulması lâzımdır.

Cumhuriyet hükûmetimizin memleketin bu derdini de kökünden yok etmeğe azm ettiğini sevinerek görüyoruz.

Bunun içindirki toprak kanununun yürürlüğe girdiği günü; çiftçimiz verimli çalışmalarının başlangıcı, çiftçilikle geçinen bu memleketin evlatları da bu armağanı bağışlayan büyüklerine her yıl şükranlarını sunacakları bir tarih olarak kutlayacaklardır.

---

§ Bir ağaç dikmek bir yıllık ibadete bedeldir.

§ Ağaçlı olmıyan ülke, bir yurt değildir.

§ Vatanın maddesi su ve ağaçtan yoğurulmurtur.

§ Her orman bir ağaç ordusudur.

§ Ağaç ağaç içinde büyür.

BOLU'DA YETİŞENLER,

BOLU'YA HİZMET EDENLER :

M. Zekâi Konrapa

Halit AKPINAR

M. Zekâi Konrapa; Boludan yetişen, bilgisi ve irfanı ile Boluya değerli hizmetlerde bulunan bir ilim adamıdır. Sayın A, Talat Onayın (Abantın) 2 inci sayısında çıkan yazısında dedikleri gibi, «bu günün parmakla gösterilir ünlü tarihçilerinden» olan Konrapa, gerçekten tetkike değer bir şahsiyettir.

Bu değerli bilginin tarihçilik cebhesini incelemek, bilim takatimizin üstünde bir iştir. Bu işi yetkili bir kaleme bırakarak, onun öğretmenlik cebhesi üzerinde duralım :

Zekâi Konrapa örnek bir öğretmendir. Bir insanı öğretmen yapan bütün vasıfları, en olgun ve en yüksek şekilleri ile onun şahsında toplanmış görüyoruz. O meslekine ölmez bir aşkla bağlanmış. çalışkan bilgili, titiz bir öğretmendir.

Bizim nesil. onun, Bolu «Sultanisindeki muallimliğinin» son yıllarına yetişti. «Tarih Muallimi Zekâi Bey» temiz nasiyeli, nazik ve her hali ile «efendi» bir insandı, Bu meziyetleri ve derin irfanının yarattığı bir otorite ile bütün öğrencilerin ruhlarına girmiş bir öğretmendir.

Öğretim işinin her safhasında, kendisine mahsus ve hiç değişmeyen metotları vardı : Her ders yılı başlangıcında, birinci dersinde ilk iş o yıl okunacak bahisler hakkında bir plân yazdırmak ve bu plânı izah etmek olurdu. Her derste, geçen dersin kısa bir özünü yaptıktan sonra yeni bahse geçmek adeti idi. Dersten önceki hazırlığa çok itina eden bir öğretmendir. Biz, o zamanlar, onnn bu hazırlığını nasıl yaptığını bilmezdik. Fakat, sonradan öğreniyoruz ki, hocamız, her gece, vereceği dersleri çeşitli eserler okumak suretiyle hazırlamadan, bu eserlerden çıkardığı notları bir plâna bağlamadan talebesinin karşısına gelmemiştir.

Çok intizamlı bir öğretmendi : Belirli satta mutlaka okula gelmiş ve ders zili çaldıktan bir dakika sonra sınıfa girmiş olurdu. Çok tertipli idi.

Not defterinden tutunda, dosyasına, kitaplarına varıncaya kadar kendisine ait her şeyi temiz ve tertipli görürdük. Bizim için hazırladığı not veya şemaların yazılışına ve çizilişindeki güzelliğe hayran olurduk. Elinde bir gün perişan veya ciltsiz bir kitap görmedik.

Güzel bir elyazısı vardı. «Mehmet Zekâi» olarak kullandığı imzası bile başka bir güzellik taşırdı.

Gayet temiz ve düzgün bir konuşması ve kendisine mahsus pek cazip bir anlatma tarzı vardı. O zamanlar bir ders (50) dakika sürerdi. Onun dersinde bu (50) dakikalık zamanın nasıl geçtiğini anlayamazdık. En çetin bahisleri en kolay şekilde anlatmasını bilirdi. Her derste, incelediği bahis ile ilgili olmak üzere bir veya iki fıkra anlatmak adeti idi.

«Zekâi Beyin» Tarih okutmasında en büyük özellik, tarih dersini bir matematik dersi kadar muhakemeli yapmasıdır. O, bu derste, tarih olaylarını sırası ile anlatmaktan ziyade, bu olayların sebeb ve neticeleri üzerinde düşündürmeğe önem verirdi. Sınavlarında, herhangi bir olayın tarihî sebeblerini izah edemeyen, bu sebeblerin içtimaî ve siyasî sonuçları üzerinde düşünemiyen ve asırların hakim cereyanları hakkında mukayeseler yapamayan bir öğrencinin ondan not alması mümkün değildi.

Değerli hacamızın, şahsen hayrını olduğum bir meziyeti de, Maarif işleri ile ilgili kanunları çok iyi bilmesi ve bunları dikkatle takip etmesidir. Bundan başka, memur haklarına ait kanunlarda gerçekten bilgi sahibidir. Konya Lisesinde Başmuavin bulunduğu sırada, bu meziyetini yakından bilen arkadaşları ona, «Maarifin Devlet Şurası Azası» derlerdi.

Zekâi Konrapanın takdirle kaydedilecek bir hali de, vesikalarını hiç kaybetmemesi ve bunları kendisine mahsus usullerle tasnif etmesidir. Meslekini takip etmesi dolayısile, hocamızın bepimizden çok sevgisini kazanmış olan Zuhurî Danışmanın bana söylediğine göre, Zekâi Konrapanın, bu gün 33 yıla varan öğretim hayatının bütün faaliyetine ait belgeler kütüphanesinde, hususî dosyalarda mahfuzdur. Meselâ, 25 yıl önce okuttuğu derslerin notlarını ve o yıla ait ders şemasını bu dosyalarda bulmak mümkündür.

Zekâi Konrapada ölmez bir meslek aşkı vardır. Yukarıda işaret ettiğimiz gibi, Zuhurî Danışmana karşı sevgisi fazladır. Sebebi, Zuhuriyi kendi meslekinde kendisi gibi yetiştirmiş olmasıdır, Sayın hocamız «Benim bir tek talebem var. O da Zuhuridir. Çünkü benim meslekimi takip etti» der. Bu sözü meslekine karşı duyduğu derin aşkın ifadesidir. Gerçekten, Znhuri Danışman, tarih öğretmeni olarak bir başka Zekâidir.

Bolu Lisesinde biz sekizinci sınıfta iken «Zekâi Bey» bir yere müdür olarak Boludan ayrıldı. Tarih derslerinde derin bir boşluk hasıl oldu.

Vilâyetin tahrirât Müdürü, Jandarma komutanı ve daha kimler olduğunu hatırlayamadığım bir kaç şahıs tarih derslerini idare ediyorlardı. Artık, bu derslerin tadı, tuzu kalmamıştı. Günün birinde tarih okutmak üzere, sınıfımıza çok genç bir öğretmen girdi. «Bu da kim?» diye bütün sınıf birbirimize baktık. Bu genç öğretmen derse başladıktan biraz sonra, bakışlarımızdaki emniyetsizlik kayboldu' Hepimiz, canlı bir alâka ile yeni öğretmeni dinlemeğe koyulduk. Nihayet öyle bir an oldu ki, eski tarih hocamızı karşımızda sandık. Çünki, genç öğretmenin «Zekâi Bey» gibi gayet tatlı ve sürükleyici bir anletma tarzı vardı. Bu sevimli öğretmen Zuhurî Danışmandı.

Zekâi Konrapa, 33 yıldan beri, hararetini asla kaybetmiyen bir meslek aşkı ile «cansız vücutlara ruh verme sanatında (1) » emek harcayan kusursuz bir öğretmendir. Bir öğretmen için, tam 33 yıl bir kürsünün faziletli sahibi olmaktan, bu kürsüden binlerce memleket evladının feyz aldıgını görmekten daha büyük bir saadet düşünebilir mi?,

---

[1] Sayın Başbakan Şükrü Saraçoğlu, 15 - 11 - 943 günü ikinci Maarif Şurasını acarlarken, açış söylevlerini, «..., Çünkü hocalık cansız vücutlara ruh veren Tanrı sanatıdır. » Sözleri ile bitirmişlerdi.

Bu günkü şiirde Harp ve Sulh

Melih BAŞAR

Gerçeğe, tabiat ve insana yönelen bu günkü şiirimizi yetgili kalemler muhtelif vesilelerle, muhtelif dergi ve gazetelerde incelemekte ve övmektedirler. Bu bizi, haklı olarak - bazı münakaşalara rağmen - yeni şiirin, yeni bir ruh ve yeni bir dünya görüşü içinde, kendini kabul ettirdiğine inandırıyor.

Biz burada genç şairlerimizin, dünyanın geçirdiği bu buhranlı savaş devresinde, insanlığın ıztırabını duyuşlarını göstermek istiyoruz. Eşsiz bir sulh içinde bile olsalar, bu günün şairleri bütün insanlık için sulhu özlemişlerdir. Zaten düşünürsek, hakiki şair bütün insanlığın ıztırabını veya neş'esini ifadelendirebilen kimse değilmidir?.

İçtimaî muhitin, insan üzerinde tesirini sosyolojik tetkikler göstermiş ve hatta (İnsanı içtimaî muhit yaratır) denmiştir. Şair de bu tesirlerden kendini kurtaramaz. Ve diğer insanlardan şairi ayıran vasıf, kelimeler arasındaki sihirli rabıtayı bulup bize bambaşka âlem yaratan şahsiyetidir.

Meşhurdur: Kendisi ile arasındaki farkı soran çobana şair; dağlar ardından henüz doğmakta olan ayı gösterir. Sonra, (gözlerini kapa ne görüyorsan bana söyle,.) der. Çoban hiç bir şey görmediğini söyleyince, şair; (İşte ikimiz arasındaki fark, ben ayı gözlerimi kapadıktan sonra da görüyorum, hem de eskisinden daha iyi,) der.

Şair belki de, herkesin gördüğü, fakat ifadelendiremediği güzelliği şuurlandıran insandır.

Mevzuumuz ve son sözlerimize iyi bir misal teşkil etmesi bakımından, yedi yaşında iken gözlerini hakikat âlemine ebediyen kapayan,

fakat hakiki bir şair olan, Aşık Veysel'in (Deyişler)inden bir iki kıt'ayı buraya almadan geçemiyeceğiz.

(Ey dünya, kimse yar olman, yürü
Gidenler gidiyor, gelmiyor geri,
Göklerden beklerdik yağmuru, karı,
Şimdi gökten yere ateş iniyor,
İngiliz,Fransız, Alaman, Urus.
Günde telef eder binlerce nüfus.
Bukadar milletler hep suçlu suçsuz,
Ateş almış, oylum oylum yanıyor.
İrahat yok Londra'da, Lozan'da,
Avrupa, Asıya hep kızıl kanda.
Hamdolsun, çok şükür şöyle zamanda,
Her taraftan Türke rahat deniyor).

Upton Sinclair'in (Ebedî olan faktörler yalnız insanlığın adalet, kardeşlik ve hikmete doğru yaptığı cehitlerdir. San'atlar bu ideale ne kadar hizmet ederlerse o kadar ölmezlik şansı kazanmış olurlar.) Sözünün hakikat payı büyüktür.

Seçtiğimiz mevzu üzerinde daha sahifelerce yazılabilir. Fakat biz bu imkânı genç şairlerimizin güzel örneklerine bırakmayı daha muvafık bulunuyoruz.

İçimden geliyor arkadaş
Bir ana gibi, bir kardeş gibi ağlamak).

Diyen ve (sulha selâm)ı ile edebiyat âlemimize ilk adımı atan Fethi Giray son zamana kadar bazı dergilerde gördüğümüz bilhassa harp ve sulh şiirleri ile nazarı dikkati çekiyor. (Harp) adlı şiirine;

(Yeşil sinekler, leş sinekleri
Ve dakikada ölen yüzbin insan,
Kenetlenmiş çenelerde nişanlı ismi, ana ismi
Ben duyan şair, ben duyan insan,
Nasıl ağlamam,
Nasıl ağlamam).

Diye başlıyan şair, şiirinin son mısralarında ıztırabını ne güzel ifade ediyor...

(Pıhtılaşmış kan dolu dudaklarda,
Yeşil sinekler; leş sinekleri,
Beni nasıl ağlatmaz:
Dakikada ölen yüzbin insanın göz bebekleri)

Daha ziyade (Mânâ) şairi olarak tanıdığımız Murat Arıburnu (İkinci düny dan birinci dünyaya mektuplar)ının ilkinde, dudaklarımızda husule getirdiği tebessümün fevkinde bizi düşündürmesini de biliyor.

(Harpte güldürücü gaz de kullanmışlardır.
Ve biz üç yaralı arkadaş
Bir mermi çukurunda güle güle ölmüştük.
Her halde karılarımızın sözü geçiyor Allaha
Biz cenge giderken,
Güle güle demişlerdi.

(Teselli)sinden sonra bir çok dergilerde şiirlerine rasladığımız, Şinasi Özden şu mısralarla sulha özlemi ne güzel ifade ediyor:

(Müjde evimize, köyümüze, nişanlımıza
Hayatın ışıklı kubbesi altında
Islak bir kanat gibi değecek alnımıza
Sulh).

Ve yine iki arkadaş olan Hasan Şimşek ve Şükrü Enis Regü'nün hoşumuza giden şiirleri arasında mevzumuzu ilgilendiren ne güzel örnekler var...

«Yağmur yağar gibi çisil çisil
Musikisini duysak sevincin.
Bitse artık bu harbin ıstırabı
Nekahat devresine girse dünyamız;
Hoş günlere açılsa her kapı
Ve bir gün tamamlansa rüyamız.»

diyen Hasan Şimşek;

«Bir sabah açınca penceremi
Pembe çiçekler açmış göreceğim
Bahçemizdeki bademi;
Ve her zamankinden daha güzel sesler
İşiteceğim:
Esen rüzgâr

Öten kuş
— Haberin varmı? diyecekler
Sulholmuş...

gibi güzel şiirler söyliyor.

Yakın zamanda neşredilen Hamit Macit Seleklerin «Sulh ve diğer şiirler..» inde hazzına doymadığımız şiirlerini damla damla okuduk. İşte gelişi güzel aldığımız bir kaç mısra;

«Söyledin - sesinde bir özleyiş var
Sordun: - uzaklara giden hür sular,
Bizi anıyormu uzaktakiler?
Kanlar, göz yaşları dökülmeksizin
Gün geçsin, gönüller örselenmesin
Sevgiler, sulh için sonsuz sevgiler.»

Siirlerinde renk ve mânânın imtizacından doğan, bir güzellik bulduğumuz Bedri Rahmi Eyupoğlu «acımak» adlı şiiri ile bu harbin istirabını gerçekten mısralarında yaşatmıya muvaftak olmuştur;

«Boyunu posunu, huyunu, husunu neyliyeyim
Yüzbinlerce can çekişiyor şu dağların arkasında
Delik deşik paramparça
Yüzbinlerce can per perişan
Hapsi senin benim gibi allahın kulu
Hepsinin gözbebeklerinde ayni gökyüzu
Aynı suyun lezzeti dudaklarında
Ayni buğday tanesi kursaklarında»

oldukça uzun olan bu şiiri, Şair şu mısralarla sona erdiriyor

«Şu dağın ardında bir top gülüm var
Uzun sözün kısası iki türlü ölüm var
Biri bir mum gibi yanmak sonuna kadar
Öteki vakitli vakitsiz insan elinden

***

Ölüm Allahın emri, ne denir
İnsan eliyle ölmek insana ağır gelir.»

yazımızı bitirirken bizdende şairin kalemiyle

«Bembeyaz güvercinlerin kanatlariyla selâm.»
«Defne dallarında doğacak yarına.»

Spor

Gerede Kayak Kursu

Halit TİMOÇİN
Antrenör

Her mevsimde tabiat güzelliklerinden birisine şahit olduğumuz Bolu'da, kış mevsiminin de başka bir cazibesi vardır. Dört tarafımızı saran yeşil çamlıklar beyazlara bürünür ve bize daha yaklaşmış görünürler. Bu temiz ve güzel mevsimi; çocuklarla, kış sporlarının tadını tatmış gençler adeta hasretle beklerler. İlk kar, Seben dağlarına düştümü bir hazırlıktır başlar. Çocuklar kızaklarını tamir ederler, büyükler kayaklarını gözden geçirir, ve noksanlarını tamamlarlar.

Kış sporları, cesaret, feragat, nefse itimat isteyen ve tabiatla mücadele etmeğe kendisinde kudret görenlerin sporudur. Kayağını omuzlamış tabiatla mücadele etmeğe giden bir kayakçıyı, kahve köşesinde titreyen ve bu işin zevkine erişmemiş olanlar gördükleri zaman mutlaka deli demişlerdir. Halbuki tertemiz bir havada kimsenin görmediği güzellikleri gören kayakcının duydugu heyecan her şeyin üstündedir.

Bolu Halkevi, gençliğe kayak yapmak imkânını ta yaz aylarından beri hazırlanakla meşguldü. Gençliğin yurd müdafaasına hazırlanması, bünye ve ahlâk bakımından sağlam yetişmesi, feragatlı ve disiplinli olması için şubat ayında onbeş gün devam edecek bir kayak kursunu Gerede'de acmağa karar verdi. Bu kursa, okul dışı, köylü ve şehirli gençler davet edildi. Dördü köylü olmak üzere 20 genç Bolunun kadrosunu doldurdu. Kayak sporunda 20 genci teçhiz etmek bir meseledir. Herkesin ayağına göre papuç, boyuna göre kayak, eldiven, tozluk ve saire temini kolay bir iş değildir. Onun için kafilenin 20 kişi oluşu göze az görünmemelidir.

Kayak kursunu prensip itibarile Abanta açacaktık. Orada gençliğin emrine amade kılınacak büyük kayakevi, bütün gayretlere rağmen bu mevsime yetiştirilemedi. Boluda spor işinin başında bulunan büyüklerimiz, Abandı, yaz ve kış yurdun her köşesinden gelecek gençlere beğendirecek ve aratacak şekilde hazırlamaktadırlar. Hele Adapazar — Bolu demir yolu yapıldıktan sonra Abantta mevcut büyük kayakevinin ihtiyacı karşılamıyacağı kanaatindeyim.

Parti ve Halkevi erkânının muvaffakiyet ve iyi yolculuk temennileri arasında 29-1-945 günü akşamı kafilemiz Geredeye hareket etti. Şehirden çıkıncaya kadar seyahatin verdiği sevinçle gençler şarkılar söylediler. Daha sonra karanlık çökünce gençlere de bir sessizlik arız oldu. Yeniçağa bucağına geldiğimiz zaman ileride yolun kapalı olduğunu öğrendik. Geceyi orada geçirmeğe ve sabahleyin yolumuzun geri kalan onbeş kilometresini yaya olarak gitmeğe karar verdik.

Bucak Müdürü, kafileyi ikişer, ikişer evlere dağıttı. Bu suretle konuk sever Yeniçağalıların misafiri olduk. Ertesi gün sabahleyin kafilemiz yola çıktı. Üç saatlik bir yürüyüşten sonra Geredeye geldik Şehre yaklaştığımız zaman bir kayakcı kafilesi, şehirde de başta Halkevi Başkanı olduğu halde kalabalık Halkevliler tarafından karşılandık. O günün bize ayrılan daireye yerleşmek ve istirahatla geçirdik.

Halkevi kayak kursu 31-1-945 günü sabahı saae sekizde İstiklâl marşı ile açıldı, ve Gerededen de aramıza katılan 15 kayakcı ile birlikte Esentepede ilk çalışmalara başladık. Her spor çalışmasında olduğu gibi kayakta da işe alfabeden başlamak icap eder. Onbeş gün için hazırladığımız prõgrama göre ilk günler yalnız yürüme, dönme ve düşme kalkmaya çalıştık. Çocukların kayma heveslerini frenlemek hayli müşkül oldu. Geredede kayak kursu açacagımızı haber alan Dağcılık federasyonu Başkanı Sayın Hocam Asım Kurt, kursu şubat ayında açarsak çok iyi kar bulacağımızı bildirmişti. Hocamın hakkı varmış. Onbeş gün içinde -tipili bir gün müstesna- bütün çalışmalarımız açık bir havada ve kayakcıların (flimkarı) dedikleri neviden ayaz yemiş toz karda devam ett.

Yurdumuzun belli başlı kayak bölgeleri olan Kars, Sarıkamış, Erzurum, ve Uludağda kayak yaptım. Fakat Gerede gibi onbeş gün havası bozulmayan ve kayakcılar tarafından arzu edilen şekilde kar bulunan yer görmedim dersem yalan olmaz. Gerede, ileride mühim bir kayak merkezi olmaya namzettir.

Gerede çalışmalarımız proğrrm gereğince devam ederken geceleri de Halkevi salonunda iki şehir gençliği çok samimi toplantılar yaptılar. Millî ve mahalli oyunlar oynadılar.

Çalışmalarımız ilerledikce gençlerde kayağa karşı heves artıyordu. Çünkü artık sıkıcı hareketler bitmişti. Çalışma sahamızı genişlettik. Turlar yapmaya ve bu turlarda o zamana kadar öğrenilen hareketleri tatbike başladık. Bu arada canımızı sıkan bir hadise oldu. Çok sevdiğimiz cesur ve istidatlı arkadaşımız Fettah Cihanın ayağı kırıldı, Bu beklenmedik hale çok üzüldük.

Gerededen ayrılmamız yaklaşınca Halkevi Başkanı (Esentepe) kayak müsabakaları yapma fikrini ortaya attı. Her sene şubat ayında tekrarlanacak olan bu müsabakaya yurdun her tarafından arzu eden kayakcılar iştirak edebileceklerdir. Bu sene ilk müsabakaya bizim gençleride katmak doğru olacaktı. Çünkü bu bir nevi imtihandı. Geredenin yıllardanberi çalışan ve birçok müsabakalara katılmış bulunan kayakcıları arasında derece almayı düşünmedik. Ancak kayakcıya kendi ölçüsünü göstermek ve ilerki seneler için daha iyi hazırlanmak hevesini aşılamayı muvafık bulduk. Müsabakanın hazırlığını yaptık. Birinci gün 18 kilometre mukavemet musabakası yapıldı. Bu yarışa 17 kayakcı iştirak etti. Çok muntazam ve o nisbette de heyecanlı olan yarışı bütün kayakcılar bitirdiler. Sırâsile Gerededen Abdurrahmen Şahin 56 dakika ile birinci, Boludan Ahmet Mızrak, ve Zeki Metin 1 saat 3 dakika ile ikinci ve Gerebeden Mehmet Ali Akıskalı 1 saat 3 dakika 30 saniye ile üçüncü oldular. Bizim 15 günlük kayakcıların böyle çetin bir müsabakada kuvvetli rakipler arasında derece alması seyirciler üzerinde hayret uyandırdı.

Şehire döndüğümüz zaman Boludan iki halkevli misafirin geldiği haber verildi. Onbeş gündür yolların kapalı olması yüzünden Boludan kimse gelmediği için bu ilk gelen misafirleri sual yağmuruna tuttuk. Öğleden sonra misafirleri Esentepeye doğru çıkardık ve merasimle kayak taktık. Onların düşüp kalkmaları arkadaşlar arasında çok eğlenceli ve samimi konuşup gülüşmelere vesile oldu,

İkinci gün müsabakalar çok çetin oldu. Hava güzel olduğu için seyircide pek çoktu. İnişte ve kapalı inişte dereceler aldık. Gece halkevinde kaymakam sporculara bir çay verdi. Samimî geçen bu toplantının sonunda derece alanlara armağanları dağıtıldı.

13-2-945 günü iyi bir havada 15 gün kaynaştığımız, birlikte çalıştığımız Gerede gençliğinden ayrıldık. Uğurlayanların başında yine Halkevi başkanı vardı. 15 gün zahmetimizi çeken, spor aşıkı genç Halkevi başkanına burada ieşekkürü bir borç bilirim.

Neşeli bir yolculuktan sonra Boluya geldik, Şehrin kenarında Parti, Halkevi erkanı ve halk tarafından bando ile karşılandık. Otobüsten inerek şehrin içinden geçtik ve partiye geldik. Halkevinin tertip ettiği çayda bulunduk.

Hepimizde unutulmaz hatıralar bırakan Gerede kayak kursu da bu suretle sona erdi. Gelecek sene açacağımız kursta Mudurnu, Düzce ve Göynük gençlerini de aramızda görmeği temenni ediyoruz.

Bolu Halkevi Çalışmaları

Ocak ve Şubat ayları içindeki olaylar

1 — a) Bu yıl başı gecesi Sosyal yardım kolumuz tarafından bir Balo tertip edilmiştir.

b) Bolu Kız Enistitüsüne İlçe, Bucak ve köylerden talebe celbi maksadile bir yatılı Pansiyon açmıştır.

c) Muhtaçlara ilâç ve para yardımları yapmış, bir çok vatandaşların muayenelerini yaptırmıştır.

— Ar kolumuz tarafından yetiştirilmeye başlayan yeni Bando mensupları toplantılara iştirak edebilecek bir vaziyete gelmişler. Bir aydan beri de tâtil günleri Bayrak çekme merasimini bu yeni yetişen gençlerimiz yapmaktadır.
Caz ve sazcılarımız da bütün toplantılara iştirak etmektedirler

3 — Temsil kolu - Sahnesizlik yüzünden temsil verememiş, Yalnız; 25-2-945 tarihinde iki gece üst üste karagöz oyunları tertip etmiştir.
Belediye Sinaması binasında Halkevine tahsis edilen gecelerde Orta okul ve Orman okulları tarafından iki güzel müsamere verilmiştir.

4 — Dil' Edebiyat kolu : Her hafta Cumartesi akşamları tertip edilmekte olan Aile toplantılarından istifade edilerek Tevfik Fikret, Mithat Paşa ve Itri 'den bahsedilmiş ve eserleri okunarak anılmış ve Namık Kemâl, Nedim ve Haşim için geceler tertip edilmiştir.

5 — Kitapsaray ve Yayın kolu :
Küçük salon tanzim edilmiş, Ay başından itibaren okurların istifadesine arzedilecektir. Halkevi dergisinin çıkarılmasına devam edilmektedir.

6 — Müze ve Tarih kalu : İlimiz tarihinin geniş ölçüde yazılmasını temin etmiştir. Bir kaç aya kadar ikmâl ve neşredilecektir. Bu kolumuz da haftalık aile toplantılarından istifade ederek Türkler ve menşeleri hakkında bir konuşma yapılmıştır.

7 — Spor kolu : 26 Ocaktan başlıyarak 15 gün Gerede İlçesinde bir kayakçılık kursu açılmış ve yeni yetişen Gençlerimiz çok

muvaffak olarak kurs sonunda tertip edilen müsabakalarda derece almışlardır. Takdire lâyık görülen hediyeler kazanmışlardır. Kursun hitamında Bolu'ya avdet eden Kayakçılar. Halkevi bandosu ile karşılanmış ve şereflerine Bir Çay tertip olunarak samimî konuşmalar yapılmıştır. Kar vaziyetinin uygun olduğu günlerde Kayak çalışmaları yapılmaktadır. Kar olmadığı günlerde ve havanın müsaadesi nisbetinde diğer spor hareketleri de tertip olunmaktadır.

Bolu Vilâyet Matbaası

ABANT

BOLU HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

SAYI : 5 Mart - Nisan 1945 CİLT : 1

İçindekiler

Çocuklarımızı Koruma ve Yetiştirme Ödevimiz . . . . Hıfzırrahman Raşit ÖYMEN

İshak Bin Murat . . . . İhsan YALÇIN

Penicilline . . . . Dr. Nedim GÖZEN

Penicillium . . . . Cemil ÖZÇAĞLAR

Bolu İdadisi ve Sultanisi . . . . Zekâi KONRAPA

Gurbette Köyüm . . . . Hayrettin YALÇIN

Gurbet Halidir . . . . Necmi EREN

Bolu Hatıraları : Osman Bey . . . . Talât ONAY

Devlet Orman İşletmeleri . . . . Necip GÜNAY

Saadet Mektupları . . . . Necmi EREN

Bolu Halkevi Çalışmaları . . .